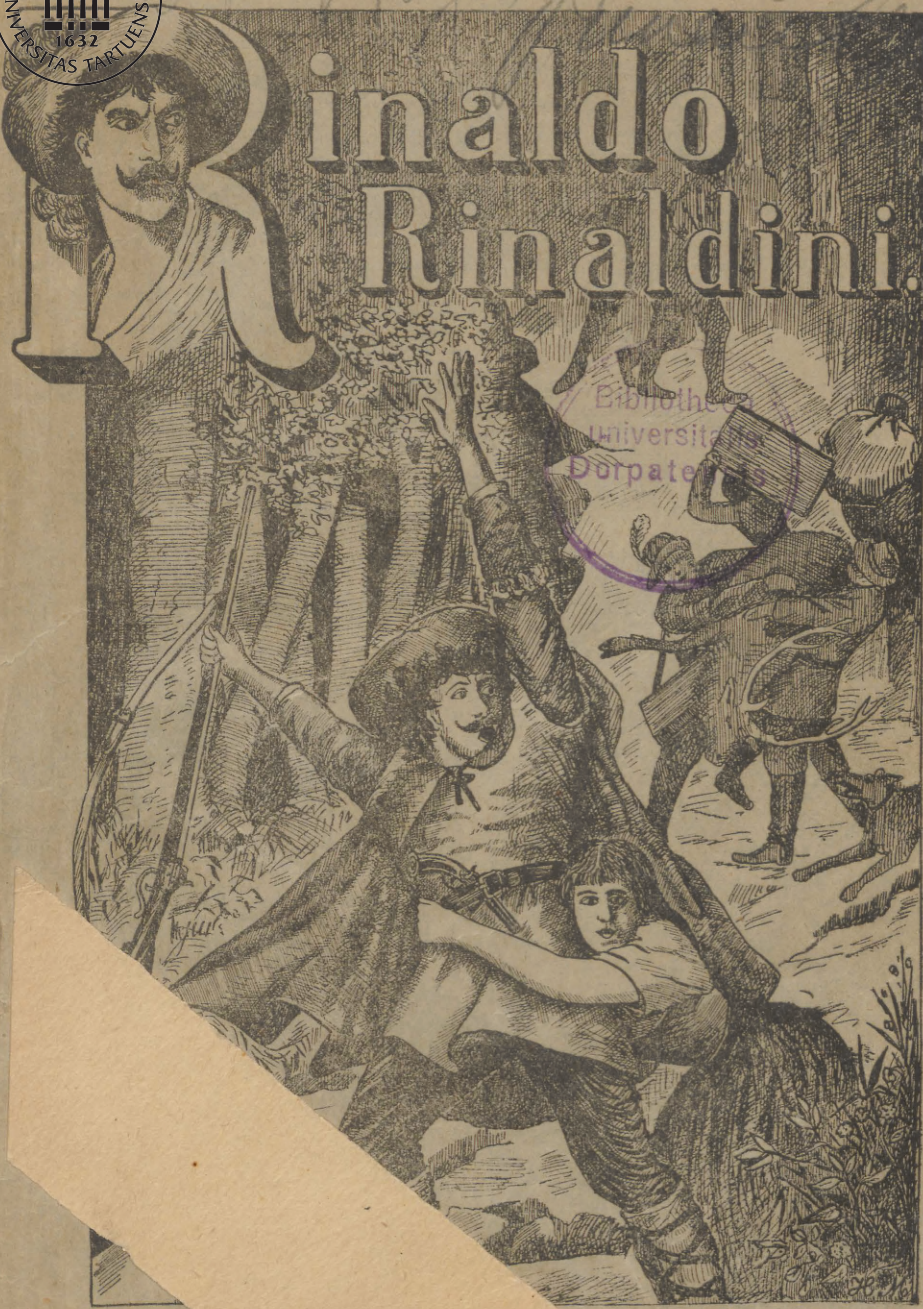

Sind 12 kop.

Handwritten notes: 705 Wp. wog 1000

Rinaldo Rinaldini.

Bibliotheca
universitatis
Dorpatensis

Handwritten note: Daria

"Niiid hakkawad soldatid meid juba ijegi siit mägestik-
kust ülesse nuuskima. Talupoegadele on Derkamošt abi juure
tulnud."

"Seft pole wiga, meie musta kuristikku ei jaa ükski
ülesse leidma."

"See on tõji, pealik, aga mis jee kõif aitab, kui meie
siin, kui hiired, lõfjus peame istuma? Meid on wähe, kuna
neistki veel pooled haawatud on. Meie ei wõi jelle tõttu
miski juuremat julgustükki ette wõtta."

"Wäga õige."

"Seal on niiid Lodowiko ühte mõistlikku plaani wälja-
arwanud," sõnab Altawerde edasi. "tema tahab jeda oma peale
wõtta, et ühte lustilikku meeste troppi meile abimeesteks mu-
retjeda, kes ijegi kuratidki ei karda, mida ta Teie ju ije kõige
paremini wõib jutustada."

Rinaldo on rõõmus, et teised asjad tema kurwa mõtete
lahutamiseks waele tulewad.

"Mis Roja teeb?" küsib ta Altawerdelt tajafeste.

Ta naljatab ja mujutab Theresiaga, "wastab rõõwel,
"nad näitawad juured sõbrad olemä, jellepärašt peawad nad
ühte teist juba ammuugi tundma."

Rinaldo nägu löi palju lahkemaks.

"Jah, — nad on sõbrannad, jeda parem, — Roja jaab
jellega oma jaatijega leppima, — pea jaab jelleks kõif
jalguma."

Ta istub ühe puu paku otja.

"Niiid jutusta, mis ja siis dieti wälja oled mõelnud,
Lodowiko," ütleb ta ennašt õiglast nägu tegema rõõwli poole
pöörates.

Rõõwel teeb wäga tõijst nägu.

"Utelge pealik, kas Teie juba „musta kurati" jeltijst mi-
dagi olete kuulnud?"

Rinaldo mõtleb.

"Kas iee mitte Mario ei ole?" küsib ta.

"Seesama, kuna teda aga mustaks kuratiks hiiutakse.

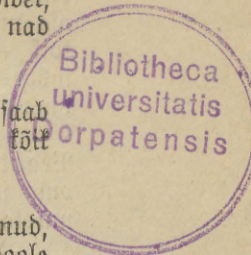
Tema on hirmus metslik ja werejämuline, — kes igäühte
maha lööb, kes temale aga ette tuleb."

"Ma tean jeda," wastas Rinaldo, „jelle inimejega ei
taha ma miski tegemijst teha."

"Usna õige, jeda arwan ka minagi, kuna tema juures
wäga mõistlikkusi mehi on, jeda teie wõite tarwitada."

"Kust ja jeda tead?"

Rinaldo Rinaldini

91111

Lodowiko naeratas kawalalt.

„Noh, jellepärast, et ma enne ise musta kurati juures olen olnud. Tema käis meiega wäga toorelt ümber, mille tõttu ma sealt putked mängima panin.“

„So, — jo —“

„Küüid aga olen ma nõuks wõtnud neid ülesse otsida, milleks ma kindel olen, et neist juurem oja mehi, rõõmuga siia saavad tulema.“

„Kuidas tulid ja selle mõtte peale?“

„Ah, ah, haa, ma olen jeda n'a kõrwalt kuulda saanud, et nende jeltfi käsi kaunis pahaste peab käima, nad ei saa enam miski saaki. Küüige jeda parem Altawerde käest, kes jeda tõeks wõib tunnistada!“

„Ja, jah, pealik, Lodowikol on õigus, — nende jeltfil peab ijegi juba sõjariistadest puudust olema.“

Kinaldo mõtles jeda lugu järele.

„Ja kuidas tahad ja jeda korda jaata, Lodowiko?“

Kõõwel tegi weel tõsijemat nägu.

„Andke mulle natuke raha kaasa, pealik. Siis annan ma oma sõna jelle peale pandiks, ma toon teile wähemalt tojina oja mehi, kes ijegi kuratidki ei karda. Nad tunnewad mind kõik, — ma lähen kõige kõrwalijemaid teesid möõda Abrutski mägestikku ja Teie wõite mind siis tükkideks raiuda, kui ma oma sõna ei pea.“

„Ma jaan Lodowiko eest wastama,“ ütleb Altawerde. Pealik, Teie wõite mind jurmuks lüüa, kui minu jeltjimees oma sõna ei pea. Ma tunnen teda, kuna ta weel pealegi musta kurati jurma waenlane on.“

Lodowiko jüda hõiskas.

Ta oli ka Altawerdet oma waledega mõistnud petta.

Seda oli temal aga hädaste tarwis olnud, et oma plaani korda jaata.

„Kui ma aga Mario mehi oma poole jaan,“ mõtleb ta, „siis on Kinaldo pealiku lord möõdas. Ah, ah, haa, siis jaan ma ise pealikut mängima, kurat ja põrgu!“

„See küll, ma tahan jeda teha,“ ütleb ta kindla otsusele jõudes; „Lodowiko, ja pead jelleks summa raha jaama ja neid rahutumaid inimesi sealt musta kuristikku tooma. Dule, ma tahan jeda julle koha kätte anda, et ja jedamaid oma reisu ette wõib wõtta.“

Määratseja talupoega wiha.

Rogu Dstjala oli kihamas ja mäsجاماس.

Teadus, et rööwolid ka wana Stehwano ilust tütarit
Theresiat sealt ära oliwad rööwinud, oli kõiki määratuma wi-
hale kihutanud.

„Dormaine mägestikku, mägestikku,“ mõirgas metslik meeste
jalk, „meie tahame rööwled tükkideks raiuda!“

Gulk naiti korjasiwad kaagutades, maas hägawa Stehwano
ümber, kelle haaw jugugi kardetaw ei olnud, kuna talupoeg
jelle juures nii juurt kisa ja kära tegi, kui hakkaks ta iga jil-
mapilk juba hinge heitma,

„Rätte maksmist,“ kijendab kogu, jalk „meie peame jeda
wõlla rooga, jeda hirmust Rinaldot, elawalt warda otjas jur-
niks praadima!“

Talupoega julgusest wõime meie ka kohe aru jaada.

Eks ole neile praegu jalk joldatiji Terkamost abiks
tulnud.

Soldatid tahawad jultunud rööwlipealikut tema meestega
minna ülesse otjima, milleks nad omale aga juhatajaid nõua-
wad, et nende kardetawaid jalaurkaid mägestikku ülesse leida.

Kõik on sellega nõus ja joldatitega kaasa minemas.

„Meie kõik tuleme kaasa, meie kõik.“ hüüdisiwad talupojad
läbisegamini, — „Rinaldo peab jurema, meie tahame teda
tuleriida otjas elawalt ära põletada.“

Rogu küla oli mäsjul.

Geinahangud, jõniku angid, wikatid, rehe wändad ja kõik
muud jellejarnatsjed terariistad jaiwad ülesse otjitud ja lage-
dale kantud; mõned talupojad oliwad ka paar roostetanud
püksi kuskilt nurgast kätte jaanud, milledega nad kangeste
uhkustasiwad.

„Rinaldo on jiski üks argpüks,“ mõirgas üks tatinina-
line poiji jõmbikas, kellel kõige lõhkiem, juu nina all kuuldi
olema; „tema põgenes meie eest kohe ära, kui meie wiimast
korda tema kallale tungijime. Oh hoo, jee oli tema õnn, et
temal nii head jalad oliwad, muidu oleks minu püksi kuul
tema elu lõpetanud.“

„Kas sinu püis jiss ka peaks lahti minema?“ küsis üks
teine noormees usmatalt.

„Seda ma arwan, — jess et ta wäga ojawaste märki

laseb. — Mina ütlen teile, — saja jammu pealt lasen ma sellega ühe pähkli puu otjast maha.“

„Et tee siis proovi.“

Seal filmitseb üks teine jeda roostetanud rooste pank. —

„Niimene, selle püsil ei ole ju luffugi,“ hüüab ta ise naerma plahwatades, „kuidas tahad sa sellega siis lasta, wana kalkuni jaba ?!“

Kõik hakkasiwad jeda kuuldes ja nähes walju healega naerma, milleks lõugade kangelane häbiga teiste selja taha puges. Tema ette astusiwad nüüd uued lõuamehed wälja, nii et meeste julgus ühtelugu suuremaks kaswas, ja — kui piimamees neile weel ankrü weini lahti oli teinud, siis kaswas meeste waimustus ja kija nii suureks et keegi teise sõnast enam aru ei saanud.

„Lõõge rööwliid maha!“ kõlas mõirgaw hüüe läbi meeste jalga, kuna nad hõijates ja pool huludes üle silla hakkasiwad sammuma.

Soldatid sammusiwad neile järele.

Hädaste on nad wiimjst maja mööda jõudnud ja mehed efimeste oliwi põejaste juurde jõudnud, seal hakkas nende kättemaksimise hinu juba suuremalt jäult wähenema.

„Miste aga edasi!“ hüüidwad soldatid.

„Iffa aega mööda ja ettewaatlikult,“ westawad talupojad, „siin on põejade, mille sisse rööwliid endid wõiwad ära peitnud olla, neid peame meie esmalt hoolega läbi offima.“

„Tühi kõik, sinna ei wõi kaski ennast ära peita!“ hüüidwad soldatid.

Wahwa meeste falk ei lasje ennast aga sellega effitada.

„Ettewaatus on see kõige suurem wapruse külg,“ wastaawad mehed tõjiste nägudega. Soldatid jeda nähes hakkasiwad eeli minema.

Peagi hakkasiwad neile järjüd kalju mäed ja lõhestitud filni paistma, mis metslikkude Apennide mägede furistikundesje ja koopastesje teed näitasiwad. — Soldatid saawad jeda nähes täis tulist wiha.

„Kuhu on meie juhatajad jäenud?“ hüüawad nad; „et tulge ja juhatage meile ometegi selleks teed, et rööwlite koobastesje oskafime minna!“

See nõu on selleks kallis.

Kõik waatawad kartlikult üheteise otja, kuna neist suurem jägu mehi, oliwi põejaste warjus, Dstjala poole tagasi hakkawad minema.

„Wana memmede jalk!“ hüüab soldatite eestvedaja wihaga.

„Oh, hoo, jee on ju lauaja sõmmamine, meie ennast sellega sõmata ei laje,“ hüüawad talupojad. Ja, jelle üle rõõmsad, et neil niüid enam sõna ei ole tarwis kuulata, — hakkawad nad pool jookstes küla poole tagasi minema, kuhu ka soldatid järele lähewad.

Ilma juhatajata ei wõi nad metslikkus mägestikkus midagi teha ega peale hakata, kus neid rõõwliid armuta kaljude tagant furnuks oleksiwad põmmutanud — — —

Hädaste on taga ajajad aga ümber pöörnud, — seal ka kaks warju jarmast fogu üle kalju kuristikfude töttawad.

„Dma löuge peale on nad küll mehed,“ ütleb Altawerde, Lodowikole, kellega ta jinnatikkujaid pealt oli waritjenud „niüid wõid ja julgeste oma asju minna tallitama, wana sõber. Mina ütlen julle, soldatid ei saa meid nii pea enam tiilitama tulema.“

„Seda arwan ka mina; jest ilma juhatajata ei ole neil jinn kuristikfudes midagi peale hakata.“

„Ole sellepärast hästi ettewaatlik, Lodowiko, kuuled ja. Meil on hea peidupaik, meil on raha ja eluülespidamist, — sul ei ole sellepärast meie eest mitte tarwis muretjeda. Must kurat aga saab jind wäga halvaste wastu wõtma!“

„Ükskõik, Altawerde. Et ma seda juba oma hooleks teha olen wõtnud, jään ma seda ka forda jaatma, — kui ma selle juures kas küll ise otja peakjinn jaama.“

„Noh, kawal oled ja küll, jeda ma juba tean, kuna Mario jelle üle ütlemata wihane on, et ja tema juurest ära jooksid. Waata aga hästi ette, Lodowiko, — ja mängid tulega.“

„Ole ilma mureta, Altawerde, — jest ma tean, mis mina teen.“

Rõõwliid löiwad filmi küla poole.

„Ah, ah, haa, — kuidas nad jooksewad,“ naerab Altawerde, „need argpükfid ei julge jiiagi tulla; muidugi on soldatid waprads mehed, kuna nad neid mägestikkusi ja kuristikfusi jugugi ei tunne.“

„Ja ükski talupoeg ei näita neile teed,“ hüüdis Lodowiko pillawalt naerma hakates. „Aga et ma praegu just selles mõttes olen, — pean omaga ma ka paar iust tüdrukut kaastooma?“

Altawerde muigutas mokki.

„Seda wõib küll teha, — jest Anna on mulle ju muu-

dugi selga pööranud. Nüüd on tema nimi Anna Pitolo, nii on pealisk jeda seletanud. Tema on nüüd tema naene, ja — nõnda see ka peabki olema. Rahju ilusa Nanni pärast, — keda ja ju heameelega omale tahtsid?"

Lodowiko naeris.

"Ah, ah, haa, tüdrukuid saab igalt poolt, Altawerde. Ma jaan selleks juba filmid lahti hoidma; ja kui paar lustilist tüdrukut kätte jaan, kes valmis on meie armukesteks jaama, — siis toon ma neid omaga jüa mägestikku."

"See saab küll raske olema."

"Tühja ka, — ja ei tunne siis weel maailma, Altawerde. Kui ma tüdrukutele ütlen, et nad ilusad riided ja toredaid ehte asju saavad, nii kui nende jüda aga ial ihaldab, — siis lähewad nemad kas wõi pürgusse. Pane tähele, jeltjimees, — küll ma jelle eest hoolt jaan kandma, et meil mõlemil midagi eest on leida. Ja nüüd ela hästi, ma tahan õhtuks weel hea tüki maad ära käia."

Mõlemad mehed wapustajiwad üheteije käsja.

Altawerde pööras oma wahikohta tagasi, kuna Lodowiko, kellel rohkeste raha ja sõjariistu kaajas oli, jügewamasje mägestikku hakkas rändama.

Lodowiko otjib „mušta kurati“ jeltskonda taga.

Saadame jeda ülekohtust ja amuahnet röõwlit tema rändamise teel ja waatame, kuidas tema käsi käib.

Lodowiko rändas kunni õhtuni läbi orgude ja üle kuris-tikkude, kui ta wiimaks roidunult ju wäsinult omale böõjeks puhke paika otjib, mille wahel peal ta oma plaani hoopis teijeks oli muutnud.

„Kurati wõtku jeda igawest ronimist,“ kirus see inimesest metsaline wandudes, „ma ei tee jellest aga wäljagi. Homme tahan ma lageda maale ilmuda ja möõda maanteed edasi rännata. Teised riided aga lähewad mulle jelleks tingimata tarwis, — jelt nõnda ei wõi ma mitte inimeste jekka ilmuda.“

furni, "Să-lă nești, bălășta mînu peate," "ăhțis înderaș," "fă on mînu
furni, fă on mînu furni."

Biblioteca
Universitatis
Clujensis

Nii kui mõeldud, nõnda ka tehtud.

Teisel hommikul läks Lodowiko mägestikust alla lagen-
dikule, kuna selleks ometegi juba õhtu kätte oli jõudnud, kui
tema maanteele jõudis.

Sädaste oli rõõwel ühest külast mööda jõudnud, seal
kuulis ta oma selja tagant raskeid jalaastumisi oma poole
tulema.

„Tuhat ja tuline, üks ratsanik,“ pomises Lodowiko ja
peitis ennast ühe filmapilguga maantee kraawi.

Dige, sealt tuligi keegi amariku kumal tema poole sõites.

Rõõwel piilus omast peidukohast välja ja nägi ühte
kõhnetanud kogu ühe hobueesli seljas koogutama.

Wõeras näitas sügawa mõtetesje olema wajunud, sest ta
ei näinud jeda sugugi, kui Lodowiko järsku tema kõrwa astus.

„Pidage kinni!“ hüüdis ta looma juu kõrvalt kinni wõttes.

„Püha, neitji,“ kõlas jelle wastuseks pirisew heal, kuna
ratsanik ehmatades ennast looma seljas pool püsti ajas, „mis
seal on, mis see peab tähendama?“

Hobueesl oli rahulikult seisma jäenud, õnneks mehele,
kes ennast weel waewalt juntis sadulas hoida.

„Saatana päralt,“ hüüdis Lodowiko rõõmsalt, „inimene
kas Teie peast rumalaks olete läinud? mispäraast kisedate
Teie nii wäga, ma ei tee Teile ju miski wiga!“

„Mis Teie siis tahate?“ hüüdis mees, kes ütlemata kõh-
netu näitas olema, kuna ta oma hobueeslit edasi sundis minema.

„Pidage, pidage, mul on Teiega paar sõnakest rääkida,“
hüüdis Lodowiko.

Ta hoidis kõwaste looma juu kõrvalt kinni.

Loom sai aga rahutumaks ja hakkas ennast wistama.

„Püha neitji, halasta ise minu peale,“ hädas wõeras,
„see on minu surm, — see on minu surm!“

„Siis istuge ometegi kindlalt sadulas!“ naeris
rõõwel.

Õppimata ratsanik läks hobueesli tagant ülesse wistamise
tõttu hoopis araks.

Dmas häda: otjis ta kuskilt kinni hakkamist.

Ratjutid oliwad tema käest juba ammugi kadunud.
Kramplikult kohmas ta kätega ringi, et miski asjast kinni saada.

Et hobueeslitel, nii kui see juba ammugi teada, pikkad
kõrwad on, sai ahastaw mees nendest weel ometegi kinni ha-
kata, milledest ta kõigest jõust kinni hoidis. Waene loom fi-

jendas jelle juure walu pärast, kuna Lodowiko naeru pärast kahe käega oma kõhtu finni hoidis.

„Laste ometegi looma kõrwad lahti,“ hüüdis ta iditjale Hobueejel hakkas meeste põiklema ja tagant ülesse lööma.

Lodowiko ei wõinud looma enam finni pidada, — ta taganes eest kõrwa, — hobueejel löi nüüd eest ja tagant ülesse, mille tõttu õnnetu ratsanik kui tuust ülesse kõrgele lendas.

Seal käis tume müts ja waene ratsanik lamast maanteel maas.

„Uu, — uuu, —“ kirjendas tema hädalise healega, „minu jalg, — oh häda, — huu, — uuu, oh ma juren praegu.“

Lodowiko wõttis meeste hobueesli juu kõrwaft finni, kes rahulikult seisnna oli jäenud; siis pöörab ta ennaft maha kukunud mehe poole, kes weel ikka kirjendas ja karjus.

„Seda jaite Teie jellest,“ ütles rööwel, „sest miiskpärast ei istunud Teie mitte rahulikult oma looma seljas, kui ma Teiega räägin. Noh, tõuske ülesse, — Teil ei ole jellest ju miskitki wigat, sest et liiw jelle koha peal üle põlwe jügaw on.“

Hädalise joigumijega ajas mees ennaft maast ülesse.

„Pidage omad lõuad,“ kargib Lodowiko, kes kardab, et see kija ja kära talupojad sinna kujukub; „kui Teie mitte wait ei jae, — jõidan ma Teie hobueesliga oma teed!“

Wõeras krääkijus hädadleja healega.

„Püha reijji, see loom ei ole mitte minu jagu.“

Korraga ehmatab ta weel enam ära. Nüüd alles ilmub ta Lodowiko wõb alt püstolisi nägema, mille rauad temale jealt filmi läigiwad.

„Pühad taewawäe hulgad, üks rööwel,“ hägab ehmatatud mees hoigawolt; „oh halastage minu wiletja elu peale!“

„Taina pea, mina ei ole kellegi rööwel,“ wastab Lodowiko, kes rahutumalt läheda külla poole filmitseb.

See rumal kurat ei näitnud tema jõnu kuulmaqi.

„Ma olen üks üksna waene mees,“ — hüüdis tema põlwi langedes, „tuttaw rätsepmeister Winko, linnast. — Mul on naine ja lapsed, — ei, lapsi ei ole mul küll mitte, — aga aga loodan neid ükskord ikka jaama. — Halastage ja heitke minu peale armu ja — kinkike mulle minu wiletjat elu, kõrgeaauline —“

„Pidage omad lõuad,“ käratas Lodowiko meeste, „wait, kiteseljas sõitja, ma ei ole kellegi rööwel!“

„Jah, aga kes olete Teie siis?“

„Üks teekäija ja reijija, kes muud!“

Waene rätsep hakkas jeda kuuldes juba pijut fergemalt hingama, kuna ta hoigades maast ülesse ajas. „Mu, — huu, minu jalg, oh kui hirmjaste jee walutab!“

„Mitspärast hakkajite Teie siis ratsameheks, kui Teie sellega hästi korda ei jaa!“

„See ei ole mitte minu jüü,“ hädaldas waene jiku sõitja, „mina — mina olin külas, — et wõrastemaja peremehele uuji riideid teha.

Et õhtu juba kätte jõudis, pakkus hea peremees mulle oma hobueeslit koju sõiduks. Ta ütles jeda looma nii waga ja waguja olema kui ühte lammast; — üks ilus lammast on jee põrgu madu küll.“

„Tühi kõit, jee loom seijab ju üsna waguji oma koha peal.“

„Ei, waid jee metsaline on õel ja kawal, ma ei istu iialgi enam jelle ega kellegi looma jelga, jest et jee ühe rätsepa meistriks kohaline ei ole.

Lodowiko silmitses uueste küla poole.

„Igapõlde ei wõi meie ju ometegi jüa maantee peale jaisma jäeda,“ ütles Lodowiko enmast rätsepa poole pöördes, tulge, hakkame edaji minema!“

„Ah, Teie tahate mind linna poole jaata?“

„Ja muudugi, — jest mina rõõmustan jelle üle kangeste, et ma omale reijijeltji olen jaanud. Juba hommikust saadit rändan mina ilma ühegi inimeseta kookupuutumast mööda maanteed edaji.“

„See oli jüis üks ekji arwamine, et ma Teid üheks rõõwliks pidajin, ja Teie olete koguni üks —“

„Reijija,“ täiendas Lodowiko pool naeru, pool wihaga.

„Ja, — jah, üks ekjitus oli jee niüid Teie poolt küll. Niüid aga tulge jüa, — ma hoian looma kinni; kas Teie ei taha mitte uueste tema jelga istuda?“

„Ei, ei ma jootsen parem jala.“

„Noh, jüis tulge! ka mina tahan ööjeks lähema linna jõuda,“ ütles Lodowiko edaji jammudes ja hobueeslit oma järele webades.

Winko lonkas ühes edaji. Ta kannatas hammaid kocku pigistades oma walu, kuna ta igal jammul hirmust nägu tegi.

„Kui kangel on weel linn?“ küüsis Lodowiko.

„Ei ole kangel, — umbes ühe tunni tee.“

„Et waadate, jee rõõmustab mind wäga, et jaatus minu wastu nii sõbralik on,“ ütles Lodowiko uut juttu tehes. —

„Mül oli nimelt tahtmine, omale linnast uuji reijiriideid osta.“

„Miideid osta? et, waata, waata, seal olete Teie ju selle õige mehega kokku trehwanud. — Oh taewalik heldus, kuidas ühele inimesele kogemata kokku trehwanine nii juurt õnne wõib jaata!“ ütles rätsep oma pilpa farnatseid sõrmesid wahelitate pannes.

„Jah, ma olen Teile jeda wiist juba ütelnud, et mul jäherduisel moel reisimijega himu täis on. Teie peate nimelt jeda teadma ja kuulda jaama, et ma wõera nime all reisin.“

„Ma — ah,“ tegi rätsep järeldmõeldawa mõkitamijega.

„Wõite Teie ühte jaladust üksnes oma teada pidada?“ küüsis Lodowiko häkiste, kui nad mõned sammud sealt edasi oliwad läinud.

„Ühte jaladust? minu teada on iga jaladus niisama kindel kui haud!“ ütles herra Winko oma rinde wastu liities.

„Seda pean ma Teid just oma teada paluma hoida, kui ma jeda Teile awaldan. Aga et jee juhtumine minu kohta nii kahjulik on, arwan ma jeda ka Teile wõima awaldada.“

„Mina annan jelle peale oma auusõna, — oma rätsepa meistri sõna, — herra reisiija. Ma olen ja oskan wait olla, kui üks kala.“

„Wäga hea! et kuulge siis. Ma olen üheist kuuljast mõisniku jugust ja seijan juure ameti peal. Minu nimi on kogu Stalias tuntud. Seal tuli mulle korraga himu, üksford Abrutjide — —“

„Taewalik waim — rööwliid!“ tuli Winkole jeda kuuldes meelde.

„Ja, jah, Teil wõib jelleks küll õigus olla,“ ütles Lodowiko edasi rääkides, „aga oodate ometegi, ma tulen peagi oma jutuga sinna maale. Ma tahan Abrutjia mägestikud jalgi läbi reijida ja nimelt ilma kellegi saatmata, ilma ühegi teenijata, aina üksi.“

„Püha Mihkel, misjugune kohutaw mõte!“

„Ja, jah, ka mind on jee ettewõte juba piisut kahjatsema pannud, sest jee maksab mulle palju, wäga palju raha, kinni ma jelleist piisut mõistlikumaks ja targemaks sain!“

„Olete Teie ehk rööwliite küüsiis olnud?“

„Enam, kui üksford!“

„Oh taewalised head waimud!“

„Mitmele korrale oli lugu jellega juba nii kaugel, et oma elu pidin kautama.“

„Püha Mihkel ja kõige pühade kaitsja!“

„Noh, küll ma neid lugusid Teile siis ehk aega jaan jutustada, kui meie linna jaame jõudnud. — Alles siis, kui ma nii targaks jain, et ma iseennast üheks rööwliks muutjin — — ärge ehmatage selle üle jälle! — mina tähendan sellega ennast rööwlite riidesse panin, läts minuga lugu üsna hästi. Mina olen selle juures aga hirmjaid asju näha ja kuulda jaanud, mille tõttu ma nõuts olen wõtnud, jeda rööwli jalka soutumaks ära kautada ja wiimse meheni ära häwitada!“ ütles ta kõrgi healega, kätega õhkus wehkeldes.

Niüd teadis Winko sellest juba küll. Igatahes oli ta mõni prints wõi koguni würst ise. Ta ei lausunud selle kohta aga sõnagi.

„Hea küll,“ ütles Lodowiko edasi rääkides, „ma olen niüd aga üksnes weel selle üle rõõmus, et ma nende käest terve nahaga olen tulema peasnud. Teile peate mulle niüd ühte seisuje kohta ülikonda tegema — aga ilma kellegi teadmata.“

„Seda ei tohi ükski hür teada saada,“ kinnitas Winko. „Siis peate Teile mulle ka mõned juhatajad hobueesli-tega otjima, mis peale ma oma reisi edasi tahan rännata. Ma olen, Zumalale aga tänu, weel enam oma raha ära peastnud, kui Teile omas kogu elus jeda ehk olete näinudki. Teile peate rikkalikult, jah würstlikult jeda makstud jaama, kui Teile jeda kõik minu rahulolemisjeks ja waitolemisjega olete korda aitanud jaata.“

„Herra, herra prints — —“

„Wait — miski nime ei tohi Teile selle juures nimetada — nimetage mind kas minu poolest „armulijeks herraks“ — sellega on tehtud!“ ütles Lodowiko karmi waljusjega.

„Kuidas Teile jeda käsijite, armuline herra!“

„Weel midagi. Mina soowin ka Teile juures jee aeg ülespidada — on jee wõimalik?“

Rätsep hakkas kõrwatagušit jügama.

„Armuline herra — üks toakene — üks kamber — —“

„Ma tahan üksnes jelleks kohta, kus ma wõin magada, olgu jee kas woodis wõi pörandal,“ ütles Lodowiko walele rääkides.

„Herra — minu emand Trindhjen — mina ei tea mitte —“

„Teie emandaga jaan ma warsti walmis. Ma maksan Teile jeda heaste, wäga heaste!“

Winko kõhitas kimpatuses. Näitas, kui tahaks ta midagi ütelda, kuna ta jeda ometegi ei julgenud teha.

„Noh, kas olete sellega nõus?“

„Mina olen jelle kõigiga nõus — aga — —“

„Aga oma emandat kardate Teie? eks ole nii? kribas oleks jellega siis lugu, kui ma temale jeda maksu kohe — —“

„Oh taewalik hea waim, oh kui tark mees teie aga mõistate olla!“ hüüdis Minko hõijates. — „Üsna õige, see aitab kohe! ta on väga hoolas ja kofkuhoidlik ja jeda lähed ka meie kintne sõrme — —“

„Ja muidugi, muidugi. Noh, see asi on siis kordas!“ ütles Lodowiko teist jutu tehes. — „Nüüd aga istuge oma looma selga, sest et Teie pea enam oma jalgega edasi ei jaa!“

Minko tahtis wiimaks ometegi hobueesli selga istuda; aga ta karjatas juure walu pärast, kui oma jalga kõrgemale tahtis tõsta. —

Lodowiko tõstis teda kui wäikest last, looma selga.

Nõnda läks nende tee waguji edasi.

Lodowiko jutustas pealt kuulajale rätsepale kõisjugu rööwlite juttusid, mida ta kõik ise ütles olena läbi teinud, nii et waeje Minko juuksed kui jea harjaksed püsti tõusiwad, nii et tema oma parema puuja walu üsna unustusse jättis.

Ometigi jõudsiwad nad wiimaks linna ja ka rätsepa elu korteri ette.

Lodowiko aitas Minko looma seljast maha.

„Daewane waim, aga kuhu vean ma jelle looma panema?“ hüüdis ta korraga ehmatusega.

„Talli, minu sõbrake!“ naeris Lodowiko.

„Klujaste küll üteldud, auulik herra — aga mul ei ole ju talli!“ õhkas rätsep.

„See on muidugi pijut paha —“ naeris Lodowiko edasi. — „Siis jaatke teda lähema võmaja kohta, talli ja sõdma raha maksan mina — jellepoolest olge üsna mureta!“

„Püha Krispinus, mis see peab tähendama, ja wana nari!“ kolas korraga pirisew naisterahwa heal ülevalt alla.

Mõlemad mehed löiwad uudishimulikult filmi ülesse. —

„Ah, Trinhjen, minu emand —“ jõistatas rätsep oma wõerale kõrwa sisse ja hüüdis siis alt ülesse: „Nõdmusta enast nüüd, Trinhjen — suur auu — meie sehwtile — ma tulen pea. Kas ja ei taha mitte uft lahti teha?“

„Gesel, kafi oma juguste mälupeadega, kuhu ja ise tahad!“ krääksus naine ja tõmbas akna paukudes kinni.

„Kurat ja põrgu, on Teie Trinhjen aga punktis naisterahwas!“ naeris Lodowiko.

„Ja, ja, üks õiglane ja hõtkuhoija naine — pealegi veel üksna ilusa näoga — üks naesterahwaste pilt ja eeskuju. Odaste aga, küll ta selle üle juba järele saab arwama, oo, ta on oma südame poolest kui üks ingel!“

„Tuhhat ja tuline, kui kauaks peame meie siia uulitja peale jääma wahtima?“

„Oh hoidku, mis mõtlete ometi Teie minu auujast emandast! ei, ei, selleks on aga üksnes piisut kannatust waja, küll ta meile peagi uft lahti saab tegema, kui ta selleks paraja aja arwab olema. —“

„Paraja aja — hm — see on aga hale naljakas — arwab olema — herra Winko, kas Teie jeda siis mitte waja ei leia olema, et Teid tuppa jaoks lastud? —“

„Ja, ja, aga temal on selleks ka jälle oma jägu õigust, sest miks jään ma nii hiljaks koju tulema!“

„Püha — hm — Teie olete tõeste üks abielu meeste eeskuju?“ wastas Lodowiko oma wiha tagasi jurudes.

„Kui meie jeda looma kuskile ulnalla oleks jaanud muretjeda?“ hädaldas rätsepp.

„Siin — on Teile selleks raha — tulge ja wiige teda kõige esimese õomajasse!“ ütles Lodowiko rätsepa kätte ühte tuldraha andes.

„Kõige armulisem herra —“

„Tulge — lähme!“ ütles Lodowiko hobueesli suu kõrwaft finni wõttes, kuna ta rätseppa oma kaenlasje wõttis.

Hädaste oliwad nad jealt aga mõned sammud juba edasi jõudnud, kui aken uueste lahti läks ja emand Drinhjeni käätsuw heal neile järele hüüdis: „Ääd ja siia, wana eesjel, koe, filmapiik seisma jääma!“

Rätsep kargas püsti ja jäi kui küünal seisma.

„Odaste aga, jääge siia, ta tuleb! — oo, ta ei mõtle jellega miski paha — see on — üksnes — meie rätsepate nali. —“

Lodowiko ei lausunud imetlemise tõttu sõnagi.

Nüüd läks üks lahti.

„Waadate aga, et waadate aga, jealt ta juba tulebki!“ hüüdis pufijeljas sõitja juure waimustujega.

„Ja, jah, juba mina tulengi, ja jooma koer — kuhu tahtsid sina minna, sina ronga isa? see on üks häbi ja teutus — wastu siida ööd —“

„Hea emand, kallid emand — aeg ei ole veel sugugi nii wäga hilja!“ ütles Lodowiko wahela rääkides,

„Mis? kes räägib siis seal? kes on see jooma wend, see teine mees —“

„Zumala pärast, naene — see on üks prints — üks juur reisiija —“ hüüdis rätsepp, kes oma naesele, puusa walut hoolimata, kärneste wastu oli tõttanud — „Ole wait, sellega on palju raha teenida —“

„Raha teenida?“

„Siin, näed ja jeda kuldraha? Kümme, kakskümmed wõime meie tema käest weel teenida. Tema tahab meie juures riideid lasta teha ja meile õõseks jäeda. —“

„Õõseks jäeda — inimene —“

Seal pani rätsep oma käe tema juu peale, sest ta nägi Lodowikot sinna tulema.

„Noh, minu kallike, kuidas on lugu? kas pean omale ühte teist kortelit minema otsima, et nad jeda raha wõiwad teenida, mis Teile wist tarwis ei lähe? Rahju küll, aga sinna ei wõi ju parata, ehk Teile mulle küll meeltnõõda olite ja kogemata juhtumine meid kokku —“

„Taewas, mis mees see seal on!“ karjus rätsepa trine pool krääksuwalt.

„Wale riides, — et teda ära ei peaks tundma, — küll ja pärast kõik kuulda saad. Ma palun sind, mine ja wii jeda armulist herrat tupp —“

„Mina — jelle herraga? —“

„Ma wiin jelle looma talli!“

„Nüüd ruttu ja wiisakalt, sest mul on sellest jändamisest juba ammugi himu otfas! ütles Lodowiko wahetele rääkides.

„Ma palun sind Zumala pärast, naene — jelle juures on meil palju raha teenida, mitmed riided korraga —“

„Kui see Teile meeltnõõda on, herra prints —“

„Tuhat ja tuline mina tahan siin ilma kellegile teadmataks ja tundmataks jäeda! — mees, ja seal olete Teile juba kõik wälja lobisenud!“ hüüdis Lodowiko pahaselt.

„Trinhjen ja mina oleme wait kui haud — ärge kartke jellepärast midagi, auulist herra!“

Sedajama finnitaz nüüd ka naene.

Lodowiko läks naesega tuppa, kuna rätsep jelle wahetele looma oma õige kohta ja paika wiis.

Lodowiko oli oma eesmärgile jõudnud.

Ta mõistis rätsepa emandaga wäga mõistlikult ümber käia, kes tule walgel sugugi nii inetu ei olnud, kui ta heal jeda oli tunnistanud.

Trinhjen oli rätsepmeisteri Minko teine õnnelik abikaasa, ehk — küll palju noorem kui tema isand — kellele jeda õnne osaks ei õlnud saanud, et Zumal neid noore suguga oleks õnnistanud.

Kui tellitud riided walmis olid saanud ja Lodowiko neid selga wõtsis, siis ei jõudnud jutukas emand neid enam kiitagi, kuna nende armas küllaline nende meelest tõega üks prints näitas olemat.

Bealegi finnitask see nende arwanist kõige täielikumalt, et neile jelle töö eest kahetolmekordne töö hind jai makstud, kuna nad amusat wõderast endid ei palunud ära muistada, mida see ka oma tagasi tulemise teel lubas korda jaata, mis neid ütlemata õnnelikuks tegi.

Nõnda sõitis Lodowiko sealt mõne päewa pärast, toreda hobueesli seljas ja kahe teejuhatajate saatusel, minema.

„Gatatus on hea,“ ütles ta oma ette pomisedes — „ja kui see nõnda edasi läheb, siis loodan ma asjaga peagi toime saama! Trinhjeniga wõib üsna mõistlikult läbi jaada.“

Üsna mõnus korter ja elu on rätsepmeisteri Minko juures Mina arwan, et jeda korterit mulle edespidi hädaste waja jaab olemat.“

Üksa miski waele juhtumisetä jõudsiwad nad hea hulga teed edasi. Kui tema emast aga juba nende mägede kohal arwas olemat, kus Mario oma rõõwli salgaga pesitles, käskis ta oma saatjaid, et need teda otse mägestikku pidiwad juhutama.

„Kas Teie jügawasse mägestikku tahate tungida?“ küsis teine tema saatjatest.

„Kunni wiimse mäe tippuni! ma olen kuulnud, et see Abrutti mägestikku jägu just see kõige ilusam ja juurepäralisem peab olemat!“ wastas Lodowiko.

„See on küll wäga õige, herra, kuna see ettemõte aga ütlemata kardetaw on, nii et meie weel ühtki reisiat sinna ei ole tohtinud jaata, kuna meie jelleks ka õiget teed ei jaats leidmat!“ wastas teejuhataja.

„Kui Teil jelleks muud põhjust ei ole, siis jammuge aga rahulikult edasi. Küll meie sinna teed jaame leidmat.“

See juhatajad silmitsejisiwad tähenduse rikkalt ühe teise otsa, kuna nad aga sõnagi ei lausunud.

„Noh, mis teie jelleks weel aega wiiritate?“

„Herra, ehk meil jelleks küll miski kartust ei ole — on

jee aga siiski üks wäga kardetaw asi, et meie ilma mingi põh-
justeta sinna metsliku kalju urgastesse hakkame tungima."

"Kas jelleks siis weel põhjust küll ei ole, kui mina jeda
aga tahan?" küübis Lodowiko enmast wihajeks muutus.

"Selleks ei ole Teie meid mitte palkanud, herra. Meie
pidime ju —" "Ma olen jelleks oma reiji sihti muutnud —"
ütles Lodowiko — "ja sellega on asi lordas!"

"Siis peate Teie sinna küll aina üksi katsuma minna.
— Aga meie anname Teile tungiwalt nõu, et Teie jeda mõtet
järele jätafikite, herra!"

"Aga miksparast siis?"

"Kas Teie siis weel mitte ühejt „kurati“ jeltskonnast
midagi ei ole kuulnud?"

"Ei! mis jee on?"

"Oh herra, jee on üks hirmus rõwoli jelts. —"

"Ah, ah, haa, jee huwitabki mind just sinna minema,
ma tahaks heameelega ühte jähardust rõwoli jeltji tundma
õppida —" hüüdis Lodowiko rõõmsalt.

"Herra, Teie olete liig ülemealne, Teie panete sellega
oma elu kaalu peale." hoiatafiwad teejuhatajad.

"Elu küll mitte, aga raha küll!" naeris Lodowiko.

"Arge naerge mitte, herra! meie wõiksime jellest inimeje-
metsalijest Teile hirmjaid asju jutustada. — Tema wõtab
Teie raha ja Teie elu!"

Lodowiko näitas filmapilguks järele mõtlema.

Korraga ütles ta palju lahkemal tujul; "Lähme kõige
pealt lähemasse linna ja ostame sealt omale mitmesuguseid
jõjariistu, ja kui meil igaihe peale tojina oja püstolijä on,
siis" — —

"Ei, ei, herra, ka püstolid ei jaada meile miski kasu,
waid meie elu on jeda juuremas häda ohtus." —

"Teie olete ühed esimesed jänese piikfid. Noh, siis jaatke
mind wähemast linnagi ja aidake mulle sealt jõjariistu muret-
jeda, mis peale ma siis ükfi mägestikku pean katsuma tungida!"

"Ei, ei, miski wastu jeismist ei jalli ma jelles asjas!"
ütles ta karedalt, kui tee juhatajad jelle wastu weel rääkida
katjufiwad. — "Ma olen jeda nõnda ette wõtnud ja sellega
on asi walnis. Teie aga minge sealt koju, terwitage minu
jõbralikku wõmaja peremeest ja wõlge temale, et mul jälle tuju
on tulnud mägestikkudesse ja kuristikfudesse tungida, et „musta
kurati“ jeltskonda tundma saada. — Ja nüüd edasi!"

Rõnda jee ka jündis, kuidas Lodowiko tahtis.

Tema hobueesjel jai mitmejuguuste sõjariistade ja toidu fraamiga üle koormatud, ja orgudesse, mida ta weel jellest jaadik tundis, kui ta seal ise rõõmlina oli elustanud; aga tema ei leidnud sealt rõõmlite jälgegi.

Zuba hakkas ta selle üle rahutumaks jääma, kartes, et oma ülesannet täide ei saa jaata, mis teda wiimaks kõige juurema wihale ärritas. Seal kohkus tema hobueesjel kõrraga tagasi ja ei tahtnud enam edasi minna, niipalju kui ta teda küll taga jundis. Nüüd jai tema selle üle tähelepanelikumaks, milleks ta looma seljast maha astus. Ta waatas ettewaatlikult ja järele uurides ümberringi, mis juures ta ühe põesa feest jurnud hobueesli keret leidis. „Ah, haa, see on märgiks“ — pomises ta, — et nad weel alles siin on.“

Ta sidus oma looma kinni ja jammus siis raija juure.

Tema arwamine jai selle läbi weel enam kinnitud, mida ta siin nägi. Hobueesli kõrwas lamas ühe mehe surru keha.

„Kurat ja põrgu, need mehed ajawad oma ametit just selsamal näul, kui siis, kui mina weel nende juures olin. Mis peaffiwad nad jeda waest meest olema ära tapnud? temal ei näita ühte sõjariistagi kaajas olema olnud;“ pomises Lodowiko pool pahajelt.

Ta wedas looma oma järele ja jammus edasi. Umbes tunni teed läks ta jala käies edasi, seal jai ta uueste peatama.

„Soo, nüüd peame meie pijut ettewaatlikum olema,“ ütles ta oma looma kinnisidudes.

Selle wahpe peal oli juba õhta kätte jõudnud; Lodowiko ronis ühte kuristikku jerwa mööda edasi. Nüüd kumardas ta ennast maoli ja ronis kätte ja jalge peal uueste edasi.

Kõrraga jõudis ta ühe lagedama platsile.

Ta silmitjes uuriwalt alla orgu. See näitas tühi olema.

„Duhat ja tuline, siin ei ole ju inimese hingegi näha!“ hüüdis ta maast ülesse karates.

Nüüd seijis ta püsti, ülewal oru kaldal.

Kõrraga käis pauk ja kuul lendas ulgudes tema peast mööda. —

Just kui oleks ta kuulist jaanud trehwatud, langes ta ruttu pitkali, ega teinud ennast liigutamagi, üksnes filmadega piilus ta alla orgu. Ta nägi sealt ühte meest jookstes oma poole tulema ja kalju jerwa mööda ülesse hakkama ronima, kui tema pea waewalt kalju jerwa kõrguseni oli jõudnud, kargas Lodowiko häliste maast ülesse, tõmbas püstoli ja hüüdis:

"Sure, mõrtsuka nägu!" —

"Chmatades tõmmas mees oma pea tagasi, mis juures ta oma tafataalu kautas ja alla orgu tagasi rullis.

Seal hakkas aga Lodowiko walju healega naerma ja hiiidis: "Kas ja jelle üle enam häbi ei tunnegi, Paolo, et oma wanu tuttawaid juba tahad hakata maha põmmutama. Tuhat ja tuline, kuhu oled ja siis omad filmad pannud? wõi on see Teie juures nii moodiks saanud?" —

Imestades ajas alla langenud rööwel maast ülesse ja filmitses rääkija otja.

"Wana pois, kas ja mind siis tõega enam ei tunne?" hiiidis Lodowiko. — "Tule aga ülesse ja silma mind koraks!"

Rööwel ei laujunud sõnagi, kuna ta oma püstoliga kar-detawalt nähti mängima.

"Paolo, jätta see narri mäng ja pista oma tuleriist, kõr-wale!" — hiiidis Lodowiko uueste ülewelt alla

"Dma pealiku kuiwa kurgu juures, mina ei tunne sind mitte!" karjus rööwel alt ülesse. — "Kes ja siis oled?" —

"Tuhat ja tuline, see lähed juba liiaks! kas ja siis oma wana jeltjimeest Lodowikot enam ei tunnegi?" —

"Lodowiko? wõi sina, Lodowiko?" hiiidis rööwel inet-ledes. — "Kurat ja põrgu, kuidas oled ja uende riietesse jat-tunud?" —

Lodowiko naeris ja wastas: "Seda pead ja peagi kuulda jaama, nüüd aga ütle, kas ja üffi oled?" —

"Usna üffi?"

"Ja pealik?" —

"Du laagris!"

"Kas teised ka?"

"Kõik!"

"Tuhat ja tuline, see on paha! ma oleks jeda heamee-lega näinud, et see wana laffur juba ammuigi ronkade sõõdats oleks jaanud!" —

"Seda usun ma küll!" wastas rööwel naerdes.

— "Aga mis tulid ja siis siit õige otjima? Kas ja jeda siis ei tea, et "muist kurat" jünd jedamaid maha põmmutab, kui sind aga näeb?"

— "Tema ei pea mind aga mitte nägema; jest et mul teiega rääkimist on. Kas ja ei taha jelleks mitte ülesse tulla?"

"Tule parem alla, jita wõid ja ennast paremini ära peita, kui keegi meite peale juhtuks tulema. Seda ei saa minu ar-

wates küll mitte jündima, sest et ta täna jälle, kui kaan täis on!"

"Mina tulen!" hüüdis Lodowiko ennaft ülevalt alla lastes.

Ülevalt alla tulles, tundis rõõwel teda filmapilk ära, mis peale mõlemad sõbrad tugewaste üheteise käsja raputatiwad. Siis istuwiwad nad üheteise kõrwa maha, ja — Lodowiko hakkas jutustama. —

"Duhat ja tuline, poisjs, see on üks tubli nõu ja mõte!" hüüdis Paolo rõõmuga maast ülesse karates — „aga" — ütles ta mõttesse jäedes — „jee jaab siiski nurja minema, — wanamehe poolt!" —

„Kuidas nõnda?" küsis Lodowiko.

„Kurat, jeda küübid ja weel? ma mõtlejin, et ja teda juba küllalt pidid tundma!"

„Kaske jeda poisji oma teed jooksta!" —

„Jah, kui teda praegu just laagris ei oleks!" —

„Jeda jaab ilma kahjutumaks tehtud!"

„Soo? wõi nõnda arwad ja?" naeris Paolo ja näppis sõrmedega oma habet.

„Seda ei ole tarwiski! jiduge teda üksnes kinni, siis jätke temaga auupakkisult jmmalaga." —

Paolo naeris.

„Seda wiha tahaks ma küll näha!" hüüdis tema.

„Seda wõid ju kergeste jaada! tehke aga minu ettepaneku järele. Mina jäen jüia; jina aga mine oma jeltjimeeste juure tagasi ja anna neile jeda jalaja teada. — Kui kõik forda oled jaatnud, siis anna mulle jellest teadust!" —

„Jah, kui meie jellega kõik ühes nõuus olejime! Meie hulkas on aga wäga palju neid metslikkusi kuratiji, kes wiinie were tilgani wana „muusta" poole hoiawad." —

„Kas teil raha on?"

„Araneetud wähe!" —

„Aga waata, minul on teie kõikide jänks üks ilus jumma käepärast, mida ma teile kohe käsirahaks matjan! — kas see neid mitte teije mõttele ei aja?" —

„Seda ma ei usu; sest et ja ju ise meie meelewalla all oled, mida meie wäewõimusega jinu käest ära wõime wõtta," — wastas Paolo.

Lodowiko lõi jeda kuuldes näust pijut kahwatumaks.

„Oh taewake, jeal tema ju ongi!" hüüdis Paolo häkiste, kuna ta Lodowikot waljult eneseft eemale tõukas.

„Kes?“ — küüsis tema ja kargas järgmijel filmapiilgul maast üles ja waatas julgelt mehele filma, kes juba tema ees seisis.

Ra jee waatas mõerale terawalt filmi. Tema nägu tõmbas kortsu, kuna ta korraga hirmja näoga karius: „Ha, wilets argpüks wõi oled ja siia jälle tagasi julgenud tulla? kas kurat sind jälle minu kätte on annud? noh, ja tuled just parajal ajal mulle ette!“ —

Nende sõnadega lasi ta oma juurt, laia kätt raskestes Lodowiko õla peale langeda, nii et jee üsna maha pidi kukkuma.

See oli must kurat Mario, kes häkiste Lodowiko ette oli ilmunud. Paolo piüsi pauf oli teda unest ülesse äratanud, nii et ta kellegi jaatmata, ainu üksi; siia oli tulnud. Mario oli tõega üks hiiglane, nii hästi juuruse kui ta keha jõu poolest; tema rind ulatas kaugele üle Lodowiko pea.

„Mis ja siit tahad, koer?“ kärkis ta edasi — „Miks pärast ei räägi ja mitte?“

„Pealik — —“

„Kurat on sinu pealik,“ karius Mario, „mina küll mitte, arg, äraandja koer! ja pead ka lohe tema juure sõitma Heda, Paolo, jeome jeda poisikest kinni ja wiime laagrisse. See saab meile kõigile ilust nalja tegema, kui jee mees meie ees siputab.“ —

Nende sõnadega andis ta waeje Lodowikole, kuratliku naeruga, hea wõnnu kuklasse nii et jee üsna kräsju langes.

Lodowiko kiristas wiha pärast hambaid; kuna tema selle hiiglase wastu midagi ei juutnud ette wõtta.

Maafinlikult läks tema käsi püstolite järele.

Seljal filmapiilgul aga hoidis Mario oma püstoli otja tema riinda wastu ja mõirgas:

„Lase need wigurid kõrwale jäeda, poisike, ehk sinu elu on otjas! Paolo, wõta selle poisikese käest need mänguasjad ära!“

Wiivitades lähenes Paolo oma sõbrale.

„Kurat, kas ja minu käsku ei taha täita!“ karius Mario rõõkites, kui ta jeda wiivitamist nägi. „Ma arwan juba, et sul ehk lust on minu käsu wastu panna.“

Paolo kargas püstolite kallale.

„Ah, ah, haa, jee poisike on enese eest hästi muretjenud; temal on jähärdustest asjust üsna batarei keha ümber!“ naeris Mario.

„Pittne ja wälf — seal tuleb mulle praegu üks mõnus mõte pähe!“ — hüüdis ta häkitjelt — Kuule, poisike, et ja minuga wõid kassikwõitlusesse astuda. Ma tahan sulle sellega

netukene nalja teha. Meil on laagris mõned mõgad, nendega hakkama wehklemise kunsti katsuma!"

Lodowiko oli jeda kuuldes kui unest ulesse ärkanud.

"See tähendab pittamisi jurmanist — mis aga siiski aujam on kui puu oksas rippuda."

"Wäga õige, minu poeg, millest ja jeda selgeste näha wõid, kui aujaste ma sinuga weel mõtlen."

"Ma ei taha jeda aga mitte!" wastas Lodowiko trotslikult.

"Kurat, sina ei taha mitte? aga ja pead!"

"Ei, ma ei tee jeda aga mitte!" wastas Lodowiko, kes omashäda ohtlikkus seisu kordas, sellega hirmust meest just ulesse ärritada tahtiski, et ruttem jurma leida. Et temal enam elu lootust ei olnud, teadis ta selgeste.

"Tuhat ja kurat, ma lõõn sind praegu jurruks!"

"Eks lõõ, metjaline!" wastas Lodowiko põlastawalt.

Mario tõstis juba jelleks kätt.

"Pea!" — hüüdis ta mõirates — "ah, ja tahad mind wihale ärritada!" nende sõnadega lasi ta käe uueste alla wajuda, "jee ei saa sulle aga miski kaju saatma, sina pead minuga wõitlema, ah, haa, üks ilus kassikwõitlus saab jee olema!"

Paolo tõukas oma sõbra külge ja sõjistas temale pool salaja: "wõitle!"

"Muidugi peab tema wõitlema, tahab tema ehk mitte, aga ta peab!" naeris Mario, kes jeda siiski oli kuulnud.

"Ma ei saa aga siiski wõitlema!" hüüdis Lodowiko ja wiskas ennast külleli maha.

"Pealik!" ütles Paolo wahete rääkides — "see kassikwõitlus wõib filmapilk täide jaada jaadetud. Lodowikol on sõjariistad tema hobu eesli jalgas kaasas."

"Mis? hobu eesli? sõjariistad?" päris rõõwel.

"Ja muidugi! aga jee loom on üleweel kalju jermal kinni juitud!"

"Siis too need sõjariistad siia!" käskis Mario.

"Paolo, ma ei wõitle mitte! ja oled pealegi üks häbemata felm!" hüüdis Lodowiko ärritult.

Paolo wiskas tema poole tähenduse rihast pilku.

"Ah, ah, haa, sellest tuleb tõega ilus nali!" hirmitas Mario naerdes, kuna ta Lodowikot pilkawalt silmitjes.

See ei laujanud aga sõnagi.

Seal tuli Paolo juure jeltatäiega tagasi ja pani Mario ette maha.

„Siin on toredad sõja riistad, mõegad ja püstolid,“ ütles ta jabula kotti lahti tehes.

„Oh, üsna tore!“ hüüdis rõõvli pealik, kuna ta ühe mõega tera katjus ja sellega siis õhku wehkles. — „Noh, tule siia, poisike ja näita oma meistertüüff wälja“ — ütles ta edasi rääkides, Lodowiko ette ühte mõeka wijates. — „Kui sa selle kassiwõitluse wastu jätsid panna, jee tähendab, kui sa ennast minu wastu nii palju kaitsta jätsid, et ma sind maha ei saa lüüa, siis pead sa uueste meie hulka wastu wõetud jaama. See seisab niüüd sinu wõimuses, kas sa elusje jäed ehk jurnuks jaad lööbud — edasi!“

„Ma ei saa mitte wõitlema!“ wastas Lodowiko kiuslikult kuna ta ennast hooletumalt teise külge pööras.

„Tuhhat ja tuline kurat, tõuse üles ja wõitle, ehk ma lasen sind elawalt tule peal kübjeks praadida, ja kangekaelne kelm!“

Paolo oli selle wahje peal Lodowiko kõrwa astunud. Ta ulatas tema kätte mõega ja hüüdis: „Lodowiko, ära ole üks narr ja argpiüks, waid wõitle kui täis mees!“ mis juures ta ütlemata tähenduse rikalt teise mõega peale filmi löi, mida ta omas pahemas käes hoidis.

Kas Lodowiko jellest aru jai, wõi ehk tahtis ta ülepea sellele asjale ühte lõppu teha, lihidalt ööldud, ta kargas maast ülesse, tõmbas mõega kätte ja hüüdis: „Noh, et tule siis aga wälja ja hakka peale, ja wereimeja!“

Maerdes tõmbas Mario mõega kätte ja astus oma wastase wastu. Paolo seisus tema selja taga.

„Lai'läia!“ hüüdis ta mõeka üles tõstes ja Lodowiko pea kohta alla wirutades, mida jee aga õnnelikult wastu wõttis, ehk tema oma mõek jelle juures küll kõweraks paindus, mille ots Lodowikot kergeste peast haawas.

Selfilmapiilgul aga, kui Mario oma kätt ja mõega uue löögile tõstis, karjatas ta lorraga, mõek langes käest maha ja ta ise kukkus seliti. Suur were juga purskas tema rinnust ülesse kõrgesse.

Paolo oli temale seljatagant mõega kõigist jõust seljast sisse kihutanud, mille ots rinnust wälja tuli.

Haawatud rõõwlipealiku filmad keerlesiwad weel mõnikord kanges wihas pea luu sees, siis tõmbas nagu kramplikult kortsu, were oja tungis juust ja mattis tema rõgijemise kinni ja Mario, „jee must kurat,“ — oli jurnud.

Rahetjas peatükk.

Armastuse vägi.

Mõlemad feltimehed silmitsejivad filmapilguks oma endise pealiku werist jurnukeha.

„Noh — „ütles Paolo rääkima hakates — olen ma siis nüüd üks kelm, nii kui jina jeda mulle ette „wiska sid.“

„Srn, eht küll just mitte minu wastu — „ütles Lodowiko — „kuna see aga ometegi üks jalalik mõrjuka töö oli. See oleks mulle palju armjam olnud, kui ja ka awalikult tema kallale oleksid tunginud.“

„Ja, jah, — et tema meid mõlemaid kui oinaid, maha oleks löönud —“ wastas Paolo libedalt.

„Tema on jeda juba tuhandewõrdjelt ära teeninud!“

„Aga mis nüüd?“

„Üsna lihtjalt, ja oled teda kahtiwõitluses ära wõitnud — mina olen jelle tunnistajaks!“ wastas Paolo. — „Sa tõujed jelle juures weel märksa tähtsamaks meie feltimeeste silmis — ja siis — on meil kerge mäng!“

„Ei, jeda nõu ei anna ma mitte! waid jina mine ja walmista oma poole hoidjad jelleks ette, et nad meiega ühte nõusje lööwad. See kõige pahem, mis jelle juures ette wõib tulla, on wõitlus, kus meie aga wõitjaks jaame jäema, jest ma loodan neist juuremat hulka oma poole wõita. Kui palju mehi on teid ülepea?“

„Umbez wiiskümmendmeest!“

„Noh siis mine, enne kui weel üsna pimedaks läheb!“ Lodowiko läks oma looma järele, kuna Paolo laagri poole hakkas minema, mis jealt aga mõned jajad jammud tangel oli.

Wetslik kija ja kära kostis temale jealt juba eemalt wastu ja kui tema lähemale jõudis, märkas ta, et jeal riid lahsti oli läinud!

„Kus on pealik?“ mõirgawad healed temale wastu, kui ta sinna oli jõudnud.

„Tema jaab köhe jia tulema!“ wastas Paolo.

„Aga, mis on? mikspärast riidlete teie?“

„Kurad wõib jellega küll rahul olla, meie aga mitte! meie kogu toidu wara on lõpul, nii et meie aga weel napid

portjionid jaame, kuna meie weini enam nuusutadagi ei anta, mille asemel Mario igapäew kui jittikas, lastu täis on. See ei lähe sedamoodi enam kauem edasi; meie tahame tööd saada, ja kõige pealt uut toidu moonu. Weini peab ta meie andma."

"Looge omale weini," ütles Paolo käskivalt.

"Röövliid löivad kohkuma.

"Mis? kas peame endid siis meelega furnuks lasta lastma?"

Paolo kummardas ennast ühe röövli poole ja jostistas temale paar sõna kõrva sisse.

Pool kohkudes pööras jelttimees ennast tema poole.

"Wait, wait, ja ära laje jeda kuulbawaks saada, waid anna jeda ka teiste meie poole hoidjatele teada — ka mina jaan jeda sõnumit neile teada andma ja wälja lautama," — jostistas Paolo ja astus rööwlite hulka.

"Zgailks, kellega tema aga rääkis, tegi pool kohkuwa ja imeliku näu ja pugus teiste jekka. Pea paniwad juurem oja röövleid pead kokku ja jostistajiwad üheteisega. Riid hakkas ikka wähemaks jääma.

Seal läfjiwad ka nende teised jelttimehed rahutumaks, mis peale kõik waijeks jäi.

"Kurad, mis jee kõik peb tähendama?" hüüdis korraga mõrgaw heal ühe Mario poole hoidjatest, "Paolo, ja roomad ju kui madu meie hullas ringi. Mis peab jee jaladusline jostistamine kõik tähendama?"

"Goia Guiseppot silmas!" jostistas Paolo ühe oma jelttimehele jalaja kõrwa sisse jostistades."

See nokutas jelle täheks pead.

"Ma tahan teile jeda kohe ütelda!" hüüdis Paolo walju healega ja kargas ühe tühja püsti jeatud waadi otja.

Tema sõbrad tungijiwad tema ümber kokku.

"Meie jeltskonnas on midagi ijeäralist ettetulnud," ütles Paolo rääkima hakates. —

"Teie kõik kuuljite wist jeda püsji pauku? Selle lastja olin mina, jest et ma ühte tundmata meest oru kaldal nägin jeisma. Minu kuul ei trehwanud aga märki ja jee oli hea!"

Wali ümijemine jegas jelfilmapiigul rääkijat.

"Laske mind ometegi edasi rääkida!" alustas Paolo uueste oma kõnet. — Ma ütlen, jee oli hea, et ma jeda meest mitte maha ei jaanud lasta, — jest et jee meie wana tuttam ja jelttimees — Lodowiko on —"

Riüid tõusis meeste hulkas juur müra ja ära.

Sõimu ja ahwardamise sõnad jäiwad kuuldaawaks, kuna nende hulka ka rahule manitsemise kõned kõlasiwad.

„Seejinane Lodowiko toob meile nimelt, mis meil praegu just hädaste püüdub — raha — ta —“

„Kus tema? kus tema on? mõirgastiwad mehed läbitsegamini.

„Rannatuust! jest et ma oma jutuga weel pooltki walmis ei ole!“ karjus Paolo. — Lodowiko on ühe juure mehe jaadik, kes ije teine pool Abrutji mägestikkfu, pealik on. Tema paneb meile ette. et meie temaga endib ühte löökime —“

„Kelm, äraandja!“ mõirgas Guijeppo — „oleksid ja parem tema peaaui puruks lõmistanud!“

Surma äraandjale, koerale!“ hüüdsiwad tema poole hoidjad jeltšimehed ühes kooris.

„Kuulge mind ometegi edasi!“ kirjendas Paolo kõigest kõrišt.

See wältas aga kaua, enne kui mehed wähe wagušamaks jäiwad.

„Kui meie jelle üle weel alles rääkšime, nimelt Lodowiko ja mina,“ ütles Paolo ühtelugu edasi kõneledes — „seišis korraga pealik ije meie ees!“

„Bravo, brawo!“ kirjendas Guijeppo. — Ja tema löi jeda äraandjat jurnuks!“

„Tema küll mitte! ta tahtis jeda küll teha, kuna ta aga häkiste mõtlema jäi. Ja kufus jelle peale Lodowikot oma wastu kašikwõitlusele!“

„Ah, ah, haa, karu hakkab ahwiga heitlema!“ naeris Guijeppo. — „Noh edasi, jee lugu hakkab juba üsna naljakaks minema!“

„Lodowiko ei tahtnud jellega esmalt küll midagi tege- mišt teha — läks jellega teije tungiwa nõudmise peale ometegi wiimaks ühte. Temal oliwad toredad mõegad ja muud sõja- riistad hobueesli jeljas. Mario walitšes nendest kaks ja — wõitlus algas!“

„Ja Lodowiko jai tükkideks raiutud?“ mõirgas Guijeppo hirmsa healega.

„Ei! waid Ygdowiko kibutas „musta kuratil“ mõega rinnušt läbi, nii et ta jurnult maha langes!“

Sügaw waikus walitšes nende sõnade peale.

„Koer, äraandja?“ mõirgas häkiste Guijeppo ja tõmbas plüštoli wõõlt.

Seal käis pauk.

Guijeppo langes läbilastud peaga, sõnalaufumata, maha.

Seljal ajal filmapilgul tõstisivad ka kõik Paolo ümber kogunud röövlid omad piistolid, lastes niisama üles.

„Miski vastu hakkamist ei tohi olla!“ hüüdis Paolo ennast jelle väitese jalga poole pöördes, kes endid jurnuks lastud Guiseppe ümber olivad kogunud. — „Kuulge meid enne. Kui teie merega ühte nõusse heidate, siis on jee meile kõigele jeda parem, kui mitte, siis võidte teie teha, mis teie ise tahate. Kes aga omaist meie üle miski kahtlust avaldab, ehk koguni vastu tahab hakata, jeda saab kui koera poega maha lastud!“

Need kaksteistkümmend meest, jest nõnda palju neid oligi seisisivad kokku pigistatud mottade ja mahalöödud nägudega teiste keskel, kuna nad endid paigastki ei liigutanud.

Paolo pani neile jelle peale Lodowiko ettepaneku ette, ja kui ta jellega valmis oli jaanud, mõirgasisivad kõik mehed müristamise jarnatse healega temale „hurra“, ijegi need kaksteistkümmend meest hõiskasisivad teistega ühes kaasa.

„Wäga hea, ma tänan teid, jeltjimehed! Ja nüüd lubate teie mind ka jeda Lodowikot jia tuua?“

„Meie tuleme kaasa!“ hüüdisivad mitmed healed.

Paolo walitses jelleks aga üksnes mõned mehed, kellega ta Lodowiko järele läks. Sinna jaejad aga muretsejisivad Mario weini jinna, tegiwad juure tule ülesse, mille peal nad omad wiimased kitsed ära praadisiwad. Sinna ajani oli Lodowiko ettewõte, ilma tema ootamata ja lootmata, nii ütlemata õnnelikult lorida läinud.

Jeda jai röömn hõiskamisega teistest vastu wõetud, nii et kogu õõ neil röömnja purjutamisega mööda läks.

Järgmisel hommikul mindi alla orgu, kus nende jurnud pealiku jurnuteha weel ilka maas wedeles. Ehk küll need kaksteistkümmend meest tema haawa kaunis kahtlajelt jilmitsejiswad, ei julgenud nad jelle üle oma kahtlust jistsi mitte avaldada.

Paolo kinnitas neile weel kord jeda auujameelset kaskitwõitlust, mille üle rööwolid jeda kõigewähemadki tegemist ei teinud, kas jee jurnaw mõel eest wõi tagant nende endise pealiku jurna oli toonud.

Kõige wiimaks jegas Lodowiko neile oma kaajawõetud raha ära ja kaskis mõningast meest toidu tagawara eest hoolt kanda.

Järgmisel päewal hakkasiswad nad endid teele valmistama.

* * *

Reklam: Kõik need raamatud on saadaval ka meie veebisaidil: <http://www.kirjanduslik.ee>

Kui Rosa selle kohutava bö järele teisel hommikul uuest ülesse ärkas, nägi ta Theresiat ja Annat üheteisega elavalt juttu puhuma.

Ta kargas ajemelt ülesse, kuna see nähtus, kus ta praegu oli, teda uue ahastuse ja kartusega täitis.

Seal astus Theresia Annaga tema juure.

Sõnalauksumata langes Rosa Theresia kaela ümber.

Mõlemad tüdrukud hoidsiwad kaudu üheteise ümber kinni.

„Arge tehke oma südameid nii väga kurwaks, lapsed,“ ütles Anna. „Mis aitab teile nüüd teie kurvastus enam, sest et neid asju enam ümber muuta ei wõi. Olge oma eluga nõnda rahul, kui see teil praegu käes on. Teie olete wahwa ja julge meeste kaitsemise all, nii et teil miski häda ei ole karta. Nad jaawad teie elu nii armsaks ja kalliks muutma, kui see aga iganes wõimalik on, Rosa, jina oled üsna kaetsemise wäärt, et ja omale ühe nii ilusa ja wahwa mehe oled jaanud!“

„Kui ta aga üks rööwel ei oleks!“ õhtas Rosa.

„Ah, ära mõtle selle rumala sõna peale niipalju! nimeta teda parem mägede kuningaks, üheks ilma piiramata wabaks walitsejaks! Dota aga, küll see waba elu sulle peagi armsaks jaab jaama. Mis lähed see meile naestele korda, millega mehed talitawad ja oma asju ajawad, kui nad aga meid armastawad ja meie elu nii lõbusaks teewad, kui see neil aga iialgi wõimalik on.

Mina aga olen oma eluga täieste rahul ja õnnelik!“

„Aga see ei ole ju ometegi mitte õige, Anna!“ jostistas Rosa tajakesti. „Nende meeste elu on ometegi angetu ja hirmsa hädaohtudega ühenduses — Ja mis jaab selle kõige wiimne“ —

„Seda tahan ma sulle kohe ütelda, wäike ilmajuutaus,“ — ütles Anna naerdes. „Meie elame ühe ilusa aastakese oma meestega õnnelikult ja rahus — wõib olla, ka wähe kauem — just niikaua, kui see meile meeltnõbda on — siis lähme kuskile kaugemasse kohta ja elame seal omast rahast. Nikolo ütles mulle, et kui meie rikkaks oleme jaanud ja see elu meile enam meelt nõbda ei ole, siis lähme meie jüt ära, ostame omale ilusa maja ja jõõme oma raha rahulikult wiisil.“

„Soo, joo, et waata ja kuula aga meie wäikest proua Annat! see ei ole ka miski paha mõte!“ kõlas korruga heal nende jelsja tagant.

Rinaldo seisis nende ees.

Rosa kargas temale wastu, kuna Rinaldo teda õrnalt

oma rinda vastu jurus ja tema rooja huultele magust hom-
miku muju jurus.

„Kuidas said ja ka öösel magada, minu kallikene?“ küsis
ta pehmelt.

„Maganud olen ma küll väga hästi — aga —“

„Aga, kallikene, mis siis veel?“

„Mis peab minust nüüd saama?“

Rinaldo kummardas ennaft tema poole ja sojistas temale
mõned sõnad jalaja kõrva sisse.

Rosa peitis oma õhetawa näu tema rinna najale.

Seal astus ka juba Nero koopasse ja ruttas rõõmuga
oma Theresia juure.

„Nüüd olen ma siin küll üleliigseks palgiks?“ naeris
Anna. „Ma tahan järele waadata. kuhu minu Nikolo peitu
on pugunud, — wõi ehk tahawad herrased, et ma neil hom-
miku juurust pean walmistama?“

„Mine — mine, wana kelm!“ naeris Rinaldo — Sa
kui jul aega üle jäeb, siis wõiksid ja meile küll mõned tassid
shokoladi teeta!“

„Just nii, kuidas Teie käsitate, herra pealik!“ naeris Anna,
koopast wälja minnes.

„Õnnelik inimese laps!“ pomises Rosa.

„Sa muidugi, Rosa, jeda tema on! aga mikspärast ei
wõi siis sina mitte nii õnnelik olla?“ ütles Rinaldo, kuna
Nero Theresiaga pisut kõrwale oli läinud.

„Rinaldo, kas tohin ma ühel jähärdujel seijukorral siis
tõega õnnelik olla?“ sojistas Rosa.

„Mikspärast siis mitte, Rosa?“

„Oh nii väga, Rinaldo!“ õhkas Rosa jügawa hinge
tõmbamisega. „Kuidas oleks ma sinuga muidu siia tulnud!“

„Noh, siis jäta ka nüüd omad õhkamisjed ja soigumised
järele, Rosa, kas oleme meie ise jeda praegust seiju korda wa-
litsemud wõi on meid kibe elu jaatus jelle sisse tõukanud?“

„Aga, Rinaldo! ja ei peaks mitte nende — nende kurja
inimeste juurde minema, ega nendega misfikti tegemist tegema“

„Seda saame meie peagi nägema, Rosa ja kas need ini-
mesjed pahemad on, kui teised jeal all. Ma olen ettemõtnud,
oma meeste hulka walju korda ja walitsust pidada —“

„Aga Rinaldo — korda — walitsust — rõõwliste juures?“ —

Rinaldo tõmbas otfaesije korju ja — ei lausunud sõnagi.

„Mikspärast ei wasta ia, Rinaldo minu küsimiste peale?“

hakkas Roja maheda healega rääkima, kuna ta oma väikeste väega Rinaldo palgid silitas.

„Et ma sinu viimsetest sõnadest ühte juurt õpetust olen jaanud“ — vastas Rinaldo. —

„Ja see oli?“

„Et meie kõigest muudest inimestest vihatud ja põlatud jaame, teeks ehk talitaks, kuidas see meil küll vähegi võimalik oleks; sest et meie ühed rõõwolid oleme!“ ütles Rinaldo kannis ärritumalt.

„Kas ja seda siis mitte õige ei leia olema?“ küsis Roja.

„Ei! vastas Rinaldo lühidalt.

Mõlemad jäiwad wait ja silmitsejivad oma ette maha. Rinaldo oli Roja küsimise üle tuskane ja Roja jälle oma kallikeste lühikeste „ei!“ üle piñut pahane.

„Ma tahaks heameelega sinu juust jeda lähemalt kuulda Rinaldo, mis ja kogu selle elu peale mõtled?“ — hakkas Roja uueste oma pehme healega rääkima.

Rõõwlipealik waatas tõhise ja pool kurwa näoga oma kallikeste otja ja hakkas tajaje healega edasi rääkima: „Roja, arwad ja siis tõega, et üksnes kurjad inimesed jähärduise seisu korda mõiwad langeada, et sinu mägestikkus elada ja ühte niisugust talitust talitada, mida maailm hukka mõistab ja mis seaduse wastu on?“ —

„Kui ma selle kohta „ja“ kostaksin, siis oleksin ma üks esimene walelik, sest et ja ju ise ühes jähärduises seisu kordas oled — ja — üks kuri inimene ei ole ja mitte!“ —

„Ma tänan sind, minu kallike!“ — vastas Rinaldo — „ja nüüd lasse mind sellest loust üsna waitida. Mina tahan ja jaan jeda julle oma tegudega näitama, et ka rõõwolid korda ja walitjusst oskawat pidada, jah, isegi teiste inimestele head teha. Ja weel üks asi, kallitene! waata sina oled praegu minu woli ja meelewalla all, ühe rõõwli käes“ — --

„Oh ei mitte, Rinaldo!“ — maenitjes Roja.

„Lase mind aga wälja rääkida, Roja. Ma nimetan jeda asja oma õige nimega. Mina olen sinu ja ka kogu maailma ees üks rõõwli, mida enam waleks ei wõi ajada. Kui juurel mõedul ma jeda nime ära olen teeninud, saab tulewik meile selgeteks tegema. Iga tahel pean ma oma tegewuses olema, milleks ma juba tegusid olen teinud, mis mind ühes rõõwliks tunnistawat. Mis põhjus muld selleks oli jeda ei mõista ega tea maailm arwatagi; jeda enam aga mina!

Sellest jaagu nüüd küll. Kes minuga ühte lööb, see on ka

minu kaasjüüdlane; Roja, minu kaasjüüdlane, tead ja mis ma jellega tahan ütelda?" —

„Ma mõistan sind — räägi aga edasi!“ jostistas Roja.

„Roja, mina armastan sind enam kui oma elu, ma tunnen jeda sel filmapilgul nii väga selgeste“ — ütles Rinaldo edasi rääkides, kuna ta tüdrukut oma rinda vastu juvus. — Ma tahan ennast aga jellest armastujest ja õnneft siiski lahti lüüta, sest et ma sinu silme ees üheks auusaks inimejeks tahan jääda, et ja lugupidamisega minu otja wõitfid waadata, kui see kas küll minu jüüdant peaks käristama. Weel ei ole ja kohustud meiega ühte lööma, sest et ja meie jeltji ei ole heitnud, — weel oled ja puhas ja kõigist ilma roojastamata. Sa oled ja seisad praegu ühe elu-tee lahkme peal, milleks ja jeda walitsjeda wõid, misjuguft elu teed ja tahad käima hakata kas jeda ehk teist.“ —

„Aga Rinaldo, mis tahad ja jellega ütelda?“ küjis Roja wahele rääkides.

„Ma tahan jellega jeda tähendada, et, kui ja minu juureft tahad ära minna ja oma wanemate juure jaada, siis wiin ma sind ilma wastu tõrkumata sinu wanemate majasje. Ma ei taha miski jundmusega sinu elu minuga ühendada, ega sinu jaatuft omaga jägada; ei, ei, sest ma armastan sind nii väga, et ma jeda kuidagi moodi ei juudaks teha, et ja kurwasuust peakfid tundma, ehk ühte ettewiskamist sinu huultelt kuulma.“

Roja oli hingetumalt neid Rinaldo sõnu pealt kuulanud.

Ta laji oma pead norgu, kuna filmapijarad kui juured kristalli pärlid tema palgeid mööda alla weeresiwad.

Rinaldo filmitjes teda wahje aega ja ütles siis edaji kõneledes:

„Ja kui ja oma wanemate koju enam tagaji ei taha minna, ega ka meie hulka jääda, siis tahan ma sind ühe kindla koha peale warju alla wiia, kus ja auuja inimeste hulkaft waigist ja rahulist elu wõid elada. Ehk lubad jaa siis mind wahjst waatamas käia — mitte kui üks rööwel, aga kui truul, armas sõber.“

Roja waataft weel ifka oma ette maha ja nuttis waitjeste edaji.

„Kas jul jelle peale miski wastuft ei ole, Roja?“ jostistas Rinaldo.

Uksnes tajane nuuljumine jai temale wastujeks.

Rinaldo oli väga liigutud.

Natukeje aja pärast hakkas ta inimeste rääkima, üteldes:

Rööwlipealik

Rinaldo Rinaldini

ilmub annete wiisi iga laupäewal. See on üks neist kõigepõnewamatest ja juurematest roomanidest, mis iialeski on ilmunud; et igaihel jeda kergeste wõimalik oleks kätte jaada, oleme meie hinna aga

12 kop.

ande peale seadnud. Huwitawaid ettekuulutusi ei arwa meie selleks jugugi waja olema.

Kes nüüd kohe tellib ja ostab, see saab esimijest numbrist peale, pärast enam ükfituid numbrid ei saa osta. Selles mitme keelses, praeguses ilmuwas romaanis tulewad wäga tähtjad loud ette, mida meie hoolega palume tähele panna. See romaan ilmub paljudes annetes ja on esimine sellesarnane piltidega romaan Eesti keeles. Kes 1 rubla jisse maksab, saab 10 annet jelle eest järgi mööda ja kes postiga 1 rbl. 20 kop. rahas ehk postmarkides jisse saadab, saab 10 annet järgi mööda ilma ijeäralise posti kuludeta koju kätte saadetud 11. numbriga on ije ära wiijatel jälle 1 rbl. ja postiga koju kätte saadetud tellijatel 120 kop. 10 järgmise ande eest jisse maksta. Kes soowib, wõib ka 20 ande eest ette maksta ehk raha jisse jaata. — Järgnew romaan on jaada:

M. Kuusiku raamatukaupluses, Harju uulitjas nr. 46 Tallinnas.

Wene keeles:

Г-ну М. Кузикъ. Книжный магазинъ, Новая улица № 46 г. Ревель.

Palun tellimistega rutata, et anded kohe ära wõiwad jaada saadetud.

Доволено цензурою. — г. Юрьевъ, 11 июня 1904 года.

Печатня Г. Мативена и А. Лаурмана.